

สรุปผลการพัฒนาบุคลากรในหน่วยงาน (Coaching) ประจำปีงบประมาณ 2568

แผนการสอน เรื่อง “แนวทางการเขียน concept paper เพื่อกำหนดกรอบโครงการวิจัย R&D”

1. หัวข้อ แนวทางการเขียน concept paper เพื่อกำหนดกรอบโครงการวิจัย R&D
2. ผู้รับผิดชอบ นางสาวรวมพร มูลจันทร์ นักวิชาการเกษตรชำนาญการพิเศษ
รักษาการผู้เชี่ยวชาญด้านอนุรักษ์ดินและน้ำ กวจ. กรมพัฒนาที่ดิน
3. วัตถุประสงค์
 - เพื่อให้ผู้เข้าร่วมมีความเข้าใจและสามารถเขียนเอกสารเชิงหลักการ (Concept Paper) ได้อย่างมีประสิทธิภาพสำหรับการกำหนดกรอบโครงการวิจัย
 - เพื่อเพิ่มความสามารถในการออกแบบและวางแผนโครงการวิจัยที่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ของกรมพัฒนาที่ดินและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
 - เพื่อสร้างความเชี่ยวชาญและความพร้อมในการพัฒนาข้อเสนอโครงการวิจัยเชิงกลยุทธ์ที่มีคุณภาพ
4. ระยะเวลา
 - ระยะเวลาในการจัดอบรม: 1 ชั่วโมง วันที่ 18 สิงหาคม 2568
 - เวลาอบรม: 14.00 – 15.00 น
- 5 สถานที่ ห้องผู้เชี่ยวชาญ กวจ ชั้น 7 กรมพัฒนาที่ดิน และผ่านระบบ Zoom meeting
6. จำนวนผู้เข้าร่วมรับฟัง

หน่วยงาน	จำนวนผู้เข้าร่วม (คน)
กองวิจัยและพัฒนาการจัดการที่ดิน สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 6 สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 7 และ ศูนย์ปฏิบัติการพัฒนาที่ดินโครงการหลวงภาคเหนือ (ประกอบด้วย นักวิชาการ นักวิจัย เจ้าหน้าที่ และผู้ช่วยนักวิจัย)	15

7. ขั้นตอนและวิธีการ

- 7.1 แนวทางการเขียน Concept Paper เพื่อกำหนดกรอบโครงการวิจัย R&D
- 7.2 โครงสร้างหลักของ Concept Paper ชื่อโครงการ ภาษาไทย-อังกฤษ ชื่อผู้เสนอ ร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง วัน เดือน ปี
- 7.3 ความเป็นมา (Background)
- 7.4 สถานการณ์ปัญหาดิน-น้ำ พื้นที่สูงเชียงใหม่
- 7.5 ข้อมูลหลักฐาน (สถิติ พื้นที่เสี่ยงชะล้างดิน/ดินถล่ม)
- 7.6 ช่องว่างงานวิจัยที่ผ่านมา

7.7 วัตถุประสงค์การศึกษา (Objectives)

7.8 ระบุผลลัพธ์ที่คาดหวัง

7.9 ประโยชน์ของโครงการ (Significance) ต่อผู้ใช้ประโยชน์ (เกษตรกร ชุมชน) ต่อหน่วยงานภาครัฐ (นโยบายอนุรักษ์) ต่อวิชาการและนวัตกรรม

7.10 แนวทางวิจัยและพัฒนา (Approach/Methodology)

- ขอบเขตพื้นที่ศึกษา
- วิธีเก็บและวิเคราะห์ข้อมูล
- การร่วมมือภาคีเครือข่าย

7.11 ผลลัพธ์ที่คาดว่าจะได้รับ (Expected Outcomes)

- คู่มือเทคนิครักษาดิน-น้ำ
- โมเดลจำลองการชะล้างดิน
- ข้อเสนอแนะแนวทางขยายผล

7.12 แผนเวลาและงบประมาณเบื้องต้น (Timeline & Budget Estimate)

- กรอบเวลา (Gantt Chart ย่อ)
- ประมาณงบหลัก (สำรวจ วิเคราะห์ ฝึกอบรม)

7.13 บรรณานุกรม (References)

7.14 คำแนะนำเชิงปฏิบัติ

- การใช้ภาษากระชับ ชัดเจน โฉมน่าผู้อ่าน
- การยกตัวเลขหลักฐานเชิงพื้นที่ (เช่น พื้นที่เสี่ยง 5,000 ไร่ในเชียงใหม่)
- การแนบรูปแผนที่หรือกราฟอธิบายสถานการณ์
- การระบุภัยคุกคามสำคัญ (เช่น soil erosion, sediment yield, highland conservation)
- การอ้างอิงงานวิจัยเด่น เพื่อสร้างความน่าเชื่อถือ

8. หลักสูตร/เนื้อหา

หลักสูตรการอบรม "แนวทางการเขียน concept paper เพื่อกำหนดกรอบโครงการวิจัย R&D ซึ่งสามารถช่วยให้กวิจัยดำเนินการเขียนกรอบแนวคิด หรือ เขียน concept paper เพื่อกำหนดกรอบโครงการวิจัย ปี 2570" จำนวน 1 โครงการ ดังนี้

โครงการวิจัย เรื่อง การออกแบบและประเมินประสิทธิภาพระบบ Terrace ทางชีววิศวกรรมเพื่อการอนุรักษ์ดินบนพื้นที่สูง จังหวัดเชียงใหม่ (Design and Evaluation of Bioengineering Terracing Systems for Soil Conservation in Highland Areas of Chiang Mai)

หน่วยงานผู้เสนอ: กองวิจัยและพัฒนาการจัดการที่ดิน สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 6 ศูนย์ปฏิบัติการพัฒนาที่ดินโครงการหลวงภาคเหนือ

ความเป็นมา

พื้นที่สูงของเชียงใหม่ประสบปัญหาการชะล้างดินสูงถึง 25–40 ตัน/ไร่/ปี ส่งผลต่อผลผลิตเกษตรและความมั่นคงของชุมชนยังขาดข้อมูลเชิงปฏิบัติการเพื่อกออกแบบ Terrace ที่ผสมวัสดุชีวภาพ (เชื้อรา ไมไผ่) และพืชคลุมดินสำหรับเสถียรความลาดชัน การศึกษานี้จึงมุ่งพัฒนารูปแบบ Terrace เชิงวิศวกรรมชีวภาพ ให้เกิดมาตรฐานนำไปขยายผลในพื้นที่สูงทั่วภาคเหนือ

วัตถุประสงค์

1. พัฒนาแบบจำลอง Terrace ทางชีววิศวกรรม (Bio-Terrace) ที่เหมาะสมกับสภาพดิน–น้ำของเชียงใหม่
2. ทดสอบประสิทธิภาพการยึดเกาะของวัสดุชีวภาพและพืชคลุมดินต่อการลดอัตราการชะล้างดิน
3. สร้างแนวทางการติดตั้งและคู่มือเครือข่ายการขยายผลสู่องค์กรชุมชน

ประโยชน์ของโครงการ

- เกษตรกร: ลดการสูญเสียหน้าดิน เพิ่มผลผลิตระยะยาว
- หน่วยงานภาครัฐ: มีต้นแบบ Terrace ที่ได้รับการพิสูจน์พร้อมขยายผล
- วิชาการ: เสนอต้นแบบนวัตกรรมอนุรักษ์ดิน–น้ำ

แนวทางวิจัยและพัฒนา

- ขอบเขตพื้นที่ศึกษา: พื้นที่ลาดชัน 30–45% ในอำเภออมก๋อยและแม่แจ่ม จังหวัดเชียงใหม่
- วิธีการสำคัญ:
 - 1) สำรวจคุณสมบัติทางกายภาพ ดินน้ำ และวิเคราะห์อัตราการชะล้างในสนาม
 - 2) ออกแบบ Bio-Terrace ใช้วัสดุจากปาสางวนและเชื้อราเสริมโครงสร้าง
 - 3) ติดตั้งแปลงสาธิต 6 แห่ง ติดตามผลแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมชุมชน
 - 4) ประเมินประสิทธิภาพด้วยน้ำฝนจำลอง (rain simulator)

ผลลัพธ์ที่คาดว่าจะได้รับ

- แบบจำลอง Terrace ทางชีววิศวกรรม พร้อมคู่มือวิทยากร
- ข้อมูลสรุปอัตราการลดการชะล้างดิน (%)
- แผนขยายผลผ่านศูนย์โครงการหลวงและเครือข่ายเกษตรกร

แผนงานและงบประมาณเบื้องต้น

ระยะเวลา	กิจกรรมหลัก
ไตรมาส 1–2/2570	สำรวจพื้นที่ ออกแบบ Bio-Terrace
ไตรมาส 3–4/2570	ติดตั้งแปลงสาธิต ติดตามผลเบื้องต้น
ไตรมาส 1/2571	การทดสอบ Rain Simulator วิเคราะห์ข้อมูล
ไตรมาส 2–3/2571	ประเมินผล สรุปรายงาน จัด Workshop ถ่ายทอดองค์ความรู้

รายการค่าใช้จ่าย	งบประมาณ (บาท)
สำรวจและวิเคราะห์คุณภาพดิน	500,000
การออกแบบและผลิตวัสดุชีวภาพ	600,000
ติดตั้งแปลงสาธิต (6 แห่ง)	800,000
ทดสอบในห้อง (Rain Simulator)	300,000
workshop และจัดพิมพ์คู่มือ	200,000
รวม	2,400,000

หมายเหตุ: หลังจากได้รับทุน ควรจัดประชุมติดตามความก้าวหน้าและบูรณาการกับศูนย์พัฒนาที่พื้นที่โครงการหลวงภาคเหนือเพื่อการขยายผลสู่พื้นที่สูงอื่นๆ ต่อไป

QR code เอกสารประกอบการ Coaching

9. สรุปผลการดำเนินงาน

- จำนวนผู้เข้าร่วมอบรมแบบเข้มข้น 15 คน จาก กองวิจัยและพัฒนาการจัดการที่ดิน สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 6 สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 7 และ ศูนย์ปฏิบัติการพัฒนาที่ดินโครงการหลวงภาคเหนือ
- ผลตอบรับจากผู้เข้าร่วม มีความพึงพอใจในเนื้อหาที่ถูกนำเสนอและสามารถนำไปใช้ในการเขียนเอกสารเชิงหลักการได้อย่างมีประสิทธิภาพ
- ข้อเสนอแนะเพื่อปรับปรุงหลักสูตรในอนาคต ควรเพิ่มการฝึกปฏิบัติและการให้คำปรึกษาแบบตัวต่อตัวเพิ่มเติม และอาจมีการจัดอบรมแบบออนไลน์เพื่อเพิ่มความสะดวกในการเข้าร่วม